

Секція: Міжнародна економіка

МОСІЙЧУК О. С.

ст. викладач кафедри міжнародної економіки

ТУШИНСЬКА В.П.

студентка

факультету інформаційних технологій та менеджменту

Національний університет ДПС України

м. Ірпінь, Україна

РЕЙТИНГОВА ОЦІНКА УКРАЇНИ В СИСТЕМІ МІЖНАРОДНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ

В умовах мінливої економіки в даний час спостерігається стрімкий розвиток економік країн у напрямку до формування глобальної економіки, яка спричиняє виникнення принципово нових сутностей (глобальних інститутів, різних глобальних ринків) і процесів (глобальної конкуренції тощо). Ці явища, в свою чергу, створюють загострення процесів, які виникають під час боротьби країн за міжнародну конкурентоспроможність. Як наслідок, може бути і стрімкий розвиток економік країн і кризові явища. Тому в сьогоденні стає актуальним дослідження вибору шляху (оптимальної стратегії) розвитку економіки країни. Для цього потрібно державі оцінити свій потенціал, щоб потім вибрати напрям розвитку економіки.

Дослідження міжнародної конкурентоспроможності присвячено багато наукових праць вітчизняних та зарубіжних учених: О. Білорус, Б. Губський, М. Дідківський, Р. Фостер, Й. Шумпетер.

Існує багато показників, які характеризують економічне зростання країни, її конкурентоспроможність та які є визначальними при оцінці економічного стану в країні. Для реальної оцінки потенціалу економіки

держави пропонуємо використати Глобальний індекс конкурентоспроможності, в якому містяться основні показники, а саме якість інститутів, інфраструктура, макроекономічна стабільність, здоров'я і початкова освіта, вища освіта і професійна підготовка, ефективність ринку товарів і послуг, ефективність ринку праці, розвиненість фінансового ринку, рівень технологічного розвитку, розмір внутрішнього ринку, конкурентоспроможність компаній, інноваційний потенціал [1]. Вибір саме цих показників обумовлений теоретичними і емпіричними дослідженнями, причому жоден фактор не в змозі самотужки забезпечити конкурентоспроможність економіки. Так, ефект від збільшення витрат на освіту може бути знижений з причини неефективності ринку робочої сили, інших недоліків інституційної структури і, як наслідок, відсутності у випускників навчальних закладів можливості бути відповідним чином працевлаштованими. Спроби поліпшити макроекономічний показник, наприклад, оптимізувати контроль над державними фінансами, будуть вдалими тільки при належній прозорості системи управління фінансами, відсутності корупції та масштабних порушень. Підприємці будуть впроваджувати нові технології тільки в тому випадку, якщо потенційний прибуток перевищить необхідні інвестиції. Таким чином, згідно з висновками Всесвітнього економічного форуму, найбільш конкурентоспроможними є економіки тих країн, які в змозі проводити всеосяжну політику, враховувати весь спектр чинників та взаємозв'язки між ними. А для оцінки позицій пропонуємо використати метод загальносистемного аналізу – порівняння.

Тому, стратегія розвитку України повинна враховувати фактори глобалізації та глобальної конкуренції, адже вони мають вплив і будуть впливати на життя нації.

Лідерами рейтингу, який був оголошений Всесвітнім економічним

Форумом, є Швейцарія (5,7 бала), Сінгапур (5,65 бала) і США (5,54 бала) (див. табл. 1).

Таблиця 1

Порівняльна характеристика глобального індексу конкурентоспроможності країн за 2013-2014 роки

Країна	Місце в 2013 р.	Місце в 2014 р.	Значення індексу в 2014 р.	Динаміка за 2013-2014 роки
Швейцарія	1	1	5,7	0
Сінгапур	2	2	5,65	0
США	5	3	5,54	+2
Росія	64	53	4,4	+11
Україна	84	76	4,1	+8

Таблиця складена авторами за даними [2,3]

Як і в минулому (2013) році Швейцарія займає перше місце серед всіх країн світу, які оцінюються Глобальним індексом конкурентоспроможності. За нею слідує Сінгапур та США, яка потіснила Німеччину. Україна в 2014 році змогла піднятися на вісім позицій і посісти 76 місце зі 144 країн (рік тому 84 місце серед 148 країн) в GCI Всесвітнього економічного форуму (ВЕФ). Проте, щоб продовжувати підійматися по сходинкам, Україні потрібно надалі зменшувати бюрократизм і вдосконалювати прозорість інституційної структури країни. Сьогоднішня нестабільність в країні примушує стверджувати, що економічне середовище, яке орієнтується на підтримку конкурентоспроможності, є значимим у допомозі національним економікам, що є необхідним для уникнення потрясінь і для стимулювання зростання економіки в майбутньому.

На основі даних Світового економічного форуму про глобальну конкурентоспроможність за приведеними вище показниками Україна займає такі позиції у 2014 році: якість інститутів – 130 (3,0), інфраструктура - 68 (4,2), макроекономічна стабільність – 105 (4,1), здоров'я і початкова освіта – 43 (6,1), вища освіта і професійна підготовка – 40 (4,9), ефективність ринку товарів і послуг – 112 (4,0), ефективність

ринку праці – 80 (4,1), розвиток фінансового ринку -107 (3,5) , рівень технологічного розвитку – 85 (3,5), розмір внутрішнього ринку – 38 (4,6), конкурентоспроможність компаній – 99 (3,7), інноваційний потенціал – 81 (3,2).

Найнижча оцінка у такого показника, як якість інститутів. Інституції формують основу, в якій приватні підприємці, компанії та уряди країни співпрацюють між собою задля отримання доходу та збагачення економіки. Таким чином, Україна має низьку конкурентоспроможність, адже якість інституцій, які є головним чинником процвітання нації, дуже низька, порівняно з лідером цього показника – Новою Зеландією (6,1), що в два рази більше, ніж показник України. Щоб збільшити конкурентоспроможність країні необхідно розвивати такі інституції, як відкрита ринкова економіка, яка сама буде себе регулювати (незначне втручання держави), податкова система, державні організації з низьким рівнем корупції, судову і політичну систему, яким будуть довіряти громадяни тощо.

Найвища оцінка серед показників по Україні по такому показнику, як здоров'я і початкова освіта. Цей показник характеризує здорову і освічену робочу силу, яка має вагомим значення у конкурентоспроможності країни. По підрахунку «здоров'я» ми на 82 місці (6,4), а по початковій освіті – ділимо 30-35 місце (5,8). Говорячи про здоров'я, то повинні запобігати алкоголізації населення. Досвід багатьох країн свідчить про те, що існує пряма залежність між спожитим алкоголем та ростом доходу.

Вживання алкоголю українцями має епідемічний складову характер і розповсюджується за мірою зростання доходів населення, за доступністю спиртного, без вагомим перешкоджаючих чинників: висока ціна, обмеження доступу та вживання (час та місце), заборона виготовлення алкоголю вдома, релігійні погляди, заборона реклами, зменшення місць

вживання алкоголю, а також потрібно проводити санітарну просвітню роботу.

На основі вище сказаного, можемо стверджувати, що Україна на даний час має багато проблем, з якими потрібно боротися, щоб збільшити свою конкурентоспроможність. Підвищивши конкурентоспроможність, Україна може вийти на міжнародну арену, тим самим покращити добробут свого населення. Для цього країні потрібно активізувати економічну діяльність.

Література:

- 1.Вікіпедія. Індекс конкурентоспроможності.-[Інтернет-ресурс]- Режим доступу:uk.wikipedia.org/wiki/%D0%86%D0%BD%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81_%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BA%D1%83%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%BE%D1%81%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%BC%D0%BE%D0%B6%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96
- 2.World Economic Forum. The Global Competitiveness Report 2013–2014.
[Інтернет - ресурс]- Режим доступу:
www3.weforum.org/docs/WEF_GlobalCompetitivenessReport_2013-14.pdf
- 3.World Economic Forum. The Global Competitiveness Report 2014–2015.
[Інтернет-ресурс]- Режим доступу: <http://www.weforum.org/reports/global-competitiveness-report-2014-2015>